

گزارش میراث

فصلنامه اطلاع‌رسانی در حوزه نقد و تصحیح متون، نسخه‌شناسی و ایران‌شناسی

دوره سوم، سال پنجم، شماره سوم و چهارم، پاییز - زمستان ۱۳۹۹ [انتشار: بهار ۱۴۰۱]

سرخس: چرا از ترجمه غافلیم؟ ● رساله‌ای درباره سرگذشت و آثار ارسطو / مواند راند، ترجمه حسین مصومى مصداق ● یک داستان عاشقانه دور از انتظار: ارزیابی مجدد انتساب خسرونامه / لستین اومل، ترجمه شکوه سیدی ● ابواسحاق کازرونی و دوروش‌های اسحاقی در آناتولی / فواد کوروش، ترجمه به آگاشی، پ. ویک، ترجمه از آگاشی به زکریا جمال کوروش، ترجمه به فارسی محبت لغوی ● نسخه‌های نویافته از هزار حکایت صوفیان / سید عالم‌بهره ● دوستی شاه خرمسه / سید احمدرضا قائم‌مقام ● بیاض صائب / سید جعفر حسین اشکوری ● استنراقاتی بر مقدمه چاپ عکسی تاریخ سیستان / حمیدرضا بابکی سلماسی ● آگاهی‌هایی دیگر از شاعر «ز گهواره تا گور دانش بجوی» و خاندان او / حمیدرضا لهنیز سیدی ● بررسی اشعار دو شمس حاجی در مجموعه لطایف و سفینه نظریات / محسن شریف صبی ● مکویات قدیم یا مکویات صمدی؟ از دیگر بر نام یک اثر / مستصاف غامس ● بررسی یک احتمال: جای خالی عنوان «عروش الدین» در لباب الایجاب / سارا سلیمان کشکولی ● بررسی ابیاتی از تفریحی سیستان بر اساس جنگ یحیی توفیق / مجله‌نامه نور ● زیر ردای مستشرقین: مسیر اکتشاف نسخه‌های سفرنامه ابن بطوطه / رحانه بهروی ● اهمیت فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه کنگره (آمریکا) از دیدگاه شبه‌فازره / عارف نوشاهی ● نکاتی درباره تصحیح تازه فرامرنامه کوچک و سراینده و زمان نظم آن / سجاد آبنلو ● ترجمه یا مرجمه؟ (نویسه‌هایی درباره پژوهشی در طبع «الجنون» یوسف الهادی، ترجمه سلمان ساکت ● ملاحظاتی متن تصحیح‌شده عجایب الدنیا / سید رضا موسوی هفتاد / ریمان رسولی مهربانی ● ریشه‌شناسی چه می‌کنند؟ (۱۲) / یک لقب و منصب پادسی در اسناد آرامی باستان / والتر برونونو هینک، ترجمه سید احمدرضا قائم‌مقام ● ایران در متون و منابع عثمانی (۲۳) / آثار احمد جودت‌پاشا / نصرالله صالح ● توضیحی درباره «سین زایی» و «شین زایی» / علی‌شرف صافقی ● چند - چند / مسعود رستگری

فین زندگیت بندگی بهت
 پرکش از قاعده بندگی
 کشف است که تنگترین زندانها معاشره است
 کرچه زندانیت بر صاحب دلان
 هیچ زندان عاشق مشتاق را
 هر کجا بویی ز وصل یاریست
 سنگ ترا صجبت ایغار نیست
 درویشی را دید که جامه خود را امید خوست

فهرست

سرخن

چرا از ترجمه غافلیم؟ ۴-۳

جستار

رساله‌های درباره سرگذشت و آثار ارسطو / مروان راشد: ترجمه: حسین معصومی همدانی ۸-۵

یک داستان عاشقانه دور از انتظار: ارزیابی مجدد انتساب خسرونامه / آستین اوملی: ترجمه: شکوفه میبیدی ۳۳-۹

ابواسحاق کازرونی و درویش‌های اسحاقی در آناتولی / فواد کوپرولی: ترجمه به آلمانی: پ. ویتیک: ترجمه از آلمانی به ترکی: ۴۰-۳۴

جمال کوپرولی: ترجمه به فارسی: حجت فخری ۵۰-۴۱

نسخه‌های نویافته از هزار حکایت صوفیان / حامد خانی‌پور ۵۵-۵۱

دوستی خاله خرسه / سید احمد رضا قائم‌مقامی ۵۹-۵۶

بیاض صائب / سید جعفر حسینی اشکوری ۶۶-۶۰

استدراکاتی بر مقدمه چاپ عکسی تاریخ سیستان / حمیدرضا (بابک) سلمانی ۷۲-۶۷

آگاهی‌هایی دیگر از شاعر «ز گهواره تا گور دانش بجوی» و خاندان او / حمیدرضا فهندژ سعدی ۷۵-۷۳

بررسی اشعار دو شمس حاجی در مجموعه لطایف و سفینه طرایف / محسن شریفی صحنی ۷۸-۷۶

مکتوبات قدیم یا مکتوبات صلی؟ (درنگی بر نام یک اثر) / محمّدصادق خانی ۸۰-۷۹

بررسی یک احتمال: جای خالی عنوان «عروش الدین» در لباب الالباب / سارا سلیمانی کشکولی ۸۷-۸۱

بررسی ابیاتی از فرخی سیستانی بر اساس جنگ یحیی توفیق / کیامهر نامور ۹۵-۸۸

زیرردای مستشرقین: مسیر اکتشاف نسخه‌های سفرنامه ابن بطوطه / ریحانه بهبودی ۹۸-۹۶

نقد و بررسی

اهمیت فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه کنگره (آمریکا) از دیدگاه شبه‌فازره / عارف نوشاهی ... ۱۱۳-۹۹

نکاتی درباره تصحیح تازه فرامرنامه کوچک و سراینده و زمان نظم آن / سجاد آیدنلو ۱۲۳-۱۱۴

ترجمه یا مرجمه؟ (توضیحاتی درباره پژوهشی در طبائع الحیوان) / یوسف الهادی: ترجمه: سلمان ساکت ۱۴۵-۱۲۴

ملاحظاتی در متن تصحیح‌شده عجایب الدنیا / سید رضا موسوی هفتاثر: رادمان رسولی مهربانی ۱۵۱-۱۴۶

پژوهش‌های دبستان

ریشه‌شناسی چه می‌کند؟ (۱۲) (یک لقب و منصب پارسی در اسناد آرامی باستان) / والتر برونو هنینگ: ترجمه: سید احمد رضا قائم‌مقامی ۱۵۶-۱۵۵

آثار احمد جودت‌پاشا / نصرالله صالحی ۱۵۹-۱۵۷

دبارة نوسازی دبستان

توضیحی درباره «سین زایی» و «شین زایی» / علی‌اشرف صادقی ۱۵۹-۱۵۷

چند - چند / مسعود راستی‌پور ۱۵۹-۱۵۷

بیاض صائب

سید جعفر حسینی اشکوری

کاشانی در اصفهان دیده شد (ص ۲۴)، زمانای نقاش اردستانی در اصفهان دیده شد، ظفرخان در کابل به خدمت رسید، عبدی سفر ده خوده (ص ۲۴)، شیدای هندی، هاتف قزوینی، طبخی قزوینی، حیرتی قزوینی، ملا سیری جرفادقانی در هرات دیده شد، ملا مرشد یزدجردی، قاسم بیک قسمی افشار، محمد مؤمن بیک ترکمان، امتیاز نجفی در اصفهان دیده شد، ملا سالک قزوینی در قزوین دیده شد، کاکا قزوینی، ملا شرعی قزوینی در اصفهان دیده شد، ملا طبعی قزوینی در اصفهان دیده شد، چلبی بیک قزوینی، شیخ ابوالقاسم کازرونی، حسن بیک رفیع، در اصفهان دیده شد (بر فراز ص ۲۸)، غیاث حلوائی شیرازی، ملا ضمیری اصفهانی، مولانا حزنی اصفهانی، مولانا کلامی اصفهانی، ملا مسعود بیکی اصفهانی، مولانا بهاری کلامی، میر صبری اصفهانی، در اصفهان دیده شد (ص ۳۳)، آقارضا اصفهانی، محمد قاسم رازی اصفهانی، محمد رضا فکری اصفهانی، مولانا شکیبی اصفهانی، میر شجاع الدین مصور (?)، میرزا علاء الدین محمد، میرزا جلال الدین حسین ضیائی، بهرام یا بهروز (قابل تشخیص نیست)، میر عبدالغنی، میرزا حسن علی دستور اصفهانی، داعی ولد ضمیری، جمال الدین عبدالرزاق، میر ابوالغفار تفرشی در اصفهان دیده شد، خلیفه اسدالله اصفهانی، یوسف کوسه (گوشه؟) قورباشی، ملا فهمی، سادات حسینی، خواجه سلطان محمد رقمی، در اصفهان از صحبت ایشان مستفیض شد (ص ۳۶)، حکیم شفائی، خلاق المعانی کمال اسماعیل، محمد اسماعیل منصف در ایران دیده شد، محمد مقیم تهرانی برادر منصف در اصفهان دیده شد، میرزا یوسف برادر محمد مقیم در اصفهان دیده شد، ملا حیاتی گیلانی (یا ملا خیالی گیلانی؟)، محمد زمان لاهیجی، منصف، میر برهان ابرقوئی در اصفهان، حسن بیک کرامی در هند دیده شد (ص ۴۱)، ملا طاهر برادر صادق خان، قاسم خان در لاهور دیده شد، میرزا اسد بیک قزوینی در اکبرآباد دیده شد، غنی کشمیری، ابراهیم حسین نصیری در دهلی دیده شد (ص ۴۲)، هجوی قمی، زلالی (ص ۴۳)، قاضی نور اصفهانی، ولی دشت بیاضی، امیر محمد کسکتی، محمد امین کوسه، قاسمی اردستانی، غضنفر کلحاری (?)، سکونی جریادقانی، در اصفهان از صحبت ایشان مستفیض

در بازنگری فهرست کتابخانه امیرالمؤمنین^ع از آثار نیک مرحوم علامه شیخ عبدالحسین امینی در نجف اشرف، به نسخه بیاضی برخوردارم که در نگاه اول دریافتم که باید به خط شاعر معروف دوران صفویه، محمد علی بن عبدالرحیم تبریزی اصفهانی متخلص به صائب باشد.

این مجموعه از موقوفات مرحوم حاج ابراهیم رمضانی تهرانی در ۱۱ ربیع الاول ۱۳۷۹ق بر کتابخانه است که به شماره ۲۶۱۰ رقم خورده و هیچ یک از فهرست نگاران پیشین متوجه اهمیت این بیاض گران قدر نشده اند. این بیاض در ۱۰۱ برگ و در اندازه ۵/۱۰×۲۳سم، دارای سه ستون و جدول کشی زرین و مشکی، و با خودکار آبی دارای صفحه بندی جدید در ۲۰۲ صفحه است.

در بررسی دقیق متوجه شدم که صائب این نسخه را در سفر به همراه داشته و در شهرهای مختلف اشعاری از شاعران را در آن ثبت نموده و به نام شهری که شعر یا شاعر را در آن دیده اشاره کرده است. در مقاله حاضر فهرست وار به نام شاعران - به ترتیبی که در بیاض آمده - با عناوینی که صائب برای هر یک از آنان برگزیده اشاره می رود تا شاید صائب پژوهان را مفید افتد.

***

لطیفی تونی، ملا شانی، فضل بن فضولی، میرویس ابهری، قاسم بیک حالتی، ملا حیدر علی دهلوی، ملا رموزی

محمودبیک فسونی تبریزی، حکیم فغفور لاهیجی، مولانا صبوری تبریزی، خواری تبریزی، شکوهی همدانی، ملا نادم لاهیجی در اصفهان دیده شد (ص ۹۰)، طاهر... (گویا نائینی، ص ۹۱)، قاضی یحیی لاهیجی، آقا تقی معرف، عبدالعلی محوی اردبیلی، ملا قیدی شیرازی، میرزا شرف جهان قزوینی، قاضی احمد فکاری سبزواری، محمّدامین دوقی تولی، شیخ بهاءالدین محمّد عاملی در اصفهان به شرف ملازمت ایشان رسید (ص ۹۵)، میرزا محمّد محسن سیرتی قزوینی غفّاری در قزوین و هند ملاقات نمود، مرادی استرآبادی (ص ۹۵)، پهلوی، مشغی برادر ملا جلال کرکس کاشی، میر مجیبی نهبندانی، نوعی خوشنانی، طالب آملی در لاهور دیده شد، راعی انجدانی، محمدرضا مسگر لاهیجی، حاجی محمّدخان قدسی، در مشهد مقدّس دیده شد (ص ۱۰۱)؛ نظیری مشهدی، فضل‌ی جریادقانی در اصفهان دیده شد، محمّد مؤمن غری، خلیل‌بیک گیلانی، یوسف خواجه جویباری، شاه طهماسب، عبدالله‌خان ازبک، عارف لاهیجی، میر عبدالوّهّاب معموری، غیاث زرگر شیرودی، شیخ یعقوب صرفی کشمیری، شیخ زهانی (?)، وفایی اصفهانی، خانه‌زادخان امانی (ص ۱۰۳)، شیدای هندی در کشمیر دیده شد، مهدی خراسانی، خواجه حسین مروزی، مظهری کشمیری، میرزا فصیحی در اصفهان دیده شد، میرزاقلی... (گویا تسلی، ص ۱۰۴)، ملکی سرکانی (ص ۱۰۵)، میرزا ملک مشرقی در اصفهان دیده شد، حاجی محمد خان قدسی، یوسف خواجه، اوجبی نظنزی در اصفهان دیده شد، میر الهی (یا آگهی) همدانی در کابل دیده شد (ص ۱۰۷)، پیر جمالی اردستانی، هلالی همدانی، اقدسی همدانی، حسبی (یا حسینی) همدانی (ص ۱۰۹)، شیرازی همدانی (? ص ۱۱۰)، میرزا نظام شیرازی، در اصفهان دیده شد (ص ۱۱۱)، میرزا عرب ناصح تبریزی، زمانای مشهور (ص ۱۱۳)، آقاشاپور در یزد ملازمت کرد، درویش سهراب همایی در کشمیر دیده شد (ص ۱۱۵)، میرزا شاه‌حسین سبزواری (ص ۱۱۶)، میرزا بدیع سبزواری، میرزا رفیع، جیرزا جلال در اصفهان ملازمت کرد، باعث همدانی، حسن خان شاملو در هرات دیده شد، میرزا رضی دانش در مشهد و اصفهان ملازمت کرد، عینی هروی، سلطان‌علی‌بیک در

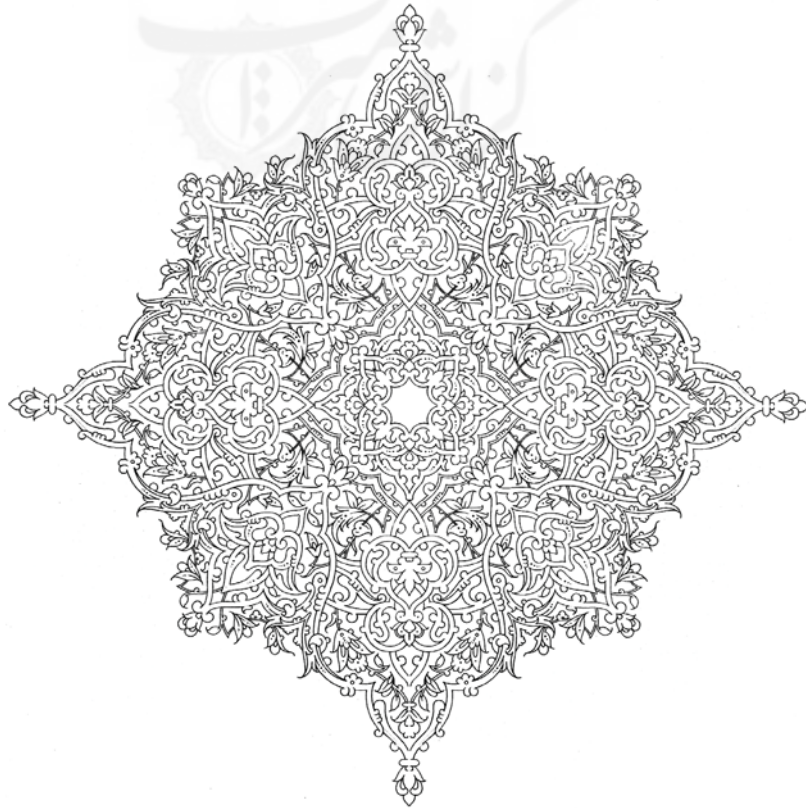
شد (ص ۴۶)، شیخ علی‌نقی کمره‌ای، حالتی، میر جمله در لاهور ملازمت کرد، درویش دهکی، میر حضور، زمانی یزدی، میراشکی، ملا عرضی یزدی در یزد دیده شد، فصیحی تبریزی، میر حیدر معنایی در اصفهان ملازمت کرد، ملا ذوقی اردستانی در اصفهان دیده شد، غازی قلندر اصفهانی، مولانا تسلی شیرازی در هند دیده شد، میرزا حسابی (ص ۵۲)، ابوتراب بیک در کاشان دیده شد، ملا فتحی اردستانی در اصفهان دیده شد، مولانا محتشم کاشانی، ملک طیفور انجدانی، باقر خرده کاشی، ملا حیدر خصلی خراسانی در هند دیده شد (ص ۵۹)، مولانا حیدر طهماسبی کاشانی، مولانا حاتم کاشی، مقصود برادر باقرا، میر سنجر کاشی در ... (کلمه‌ای ناخوانا) دیده شد (ص ۶۰)، خواجه ابوالوفا خوارزمی، ملا کاتبی نیشابوری (ص ۶۱)، احمد بیک خان کابلی، میر یحیی کاشی (ص ۶۲)، میر معصوم کاشی در اصفهان دیده شد، میر حضور قمی، عارف‌الحسینی کاشی، مولانا فهمی کاشی، درویش سهراب تبریزی، ندرخان سلطان (ص ۶۵)، قاضی رکن‌الدین دعویدار قمی، ظهیرالدین فاریابی، رشید وطواط، آصفی، حسن دهلوی، پیر نصیبی نوربخشی، مولانا حیاتی، بابر پادشاه قلندر ولد بایسنقر میرزا، میر سلیم سهیلی در تذکره دولت‌شاه، ابوطالب کلیم، میرزا جعفر آصف‌خان قزوینی، بابا نصیبی گیلانی، عالم‌بیک میرزا کابلی (ص ۷۱)، نورالدین محمّد قراری گیلانی برادر حکیم ابوالفتح، شیخ ابوالفضل در تاریخ اکبری به‌نام غزالی نوشته (ص ۷۳)، مولانا غزالی مشهدی، ملا شاه چشتی (ص ۷۴)، ملا نظیری نیشابوری، سلطان ابراهیم میرزاچاهی (یا جاسبی؟) (ص ۸۲)، شاه اسماعیل از تذکره حسام میرزا، شیخ آذری، شرف‌زاد تبریزی (ص ۸۳)، ملا نظام، میر مؤمن ادایی یزدی در اصفهان، سید جلال، میر حاج جنابذی، حاجی جعفر خان تبریزی، میر محمّد مؤمن استرآبادی، بنایی، باقری هروی (یا یزدی؟)، صالح‌آبادی، جعفری تبریزی، مولانا صافی تبریزی، میر اسدالله هلالی تبریزی، میرزا مقیم جوهری تبریزی در اصفهان دیده شد، شریف تبریزی، نثاری تبریزی، حسن بیک عجزی تبریزی (ص ۸۶)، میرزا رحیم تبریزی در اصفهان دیده شد، حلبی‌بیک فارغ‌علامه تبریزی، وقوعی تبریزی (ص ۸۷)، طوقی تبریزی،

اصفهان دیده‌شد، مرتضی قلی سلطان در اصفهان دیده‌شد، سایر مشهدی در اصفهان دیده‌شد، میرزا قاسم زاهد، وقاری یزدی، رشید در اصفهان ملازمت کرد، در اردبیل به ملازمت ایشان رسید (ص ۱۲۶): حکیم میرزا محمد، غروری کاشی، میر بدیعی، میرزا صادق دستغیب، ملا فارغ کاشی، طهماسب قلی بیگ وهمی، یحیی کرمانی، در اصفهان ملازمت کرد (ص ۱۲۷)؛ ملا فرج‌الله شوشتری، مسیح‌الزمان الهی، مولانا عبدالرزاق فیاض، شاه داعی شیرازی، در اصفهان به ملازمت رسید (ص ۱۲۹)؛ میرزا محمدسعید تنها قمی، میر علیشیر نوایی، در اصفهان به ملازمت ایشان رسید (ص ۱۳۸)؛ میرزا طاهر وحید، درونی، سلطان احمد محکی، کشوری، نظامی، نظمی، در اصفهان دیده‌شد (ص ۱۴۱)؛ زمانای زرکش اصفهانی، اختراعی هندی، در اصفهان ملازمت کرد (ص ۱۴۲)؛ میرزا باقر وزیر قورچی، باباعلی‌شاه اخته، عارف کاشی، در مشهد مقدس دیده‌شد (ص ۱۴۴)؛ محمدرضای عنوان تبریزی، مظهری کشمیری، در هرات به صحبت ایشان رسید (ص ۱۴۵)؛ ملا ناظم هروی، سالک یزدی در اصفهان دیده‌شد (ص ۱۴۵)، در اصفهان دیده‌شد (ص ۱۴۶)؛ نجف‌قلی بیگ میرآخورباشی، ملا جلالی سپهری، ملا حیدر ذهنی کاشی (ص ۱۴۶)، شوکتی در اصفهان دیده‌شد، در راه اصفهان دیده‌شد (ص ۱۴۷)؛ میرصیدی، در اصفهان دیده‌شد (ص ۱۴۷)؛ ملا وارسته، در هرات دیده‌شد (ص ۱۴۷)؛ ملا عامل بلخی، اظهاری، سعیدای نقشبند، موبد هندی، مولانا محمد محسن کاشانی، بسحق اطعمه، بابر قلندر، میر محمد فاروق در اصفهان دیده‌شد، مقیمای احسان در مشهد دیده‌شد، تجلی شیرازی در اصفهان دیده‌شد، میرزا رضی دانش، میرزا جلال اردستانی، طغرای مشهدی در اکبرآباد دیده‌شد، سعدالدین محمد مشهدی در اصفهان، میرزا رفیع مخمور در ایران دیده‌شد، طالب اصفهانی در کشمیر دیده‌شد، محمدعاقل در اصفهان دیده‌شد، امام فخر رازی، میرزا شاه حسین، عطایی جانپوری در آگره دیده‌شد، ملا محمدشریف طالقانی در هند دیده‌شد، میر شوقی در اصفهان دیده‌شد، محسنی شیرازی در اصفهان دیده‌شد (ص ۱۵۲)، خیالی کاشی، میر سپری، میر معصوم، میرزا منصور در هرات دیده‌شد، محسنی شیرازی در اصفهان

دیده‌شد (ص ۱۵۲)، خیالی کاشی، میر سپری، میر معصوم، میرزا منصور در هرات دیده‌شد، خواجه کمال (?) در اصفهان دیده‌شد (ص ۱۵۳)، ملا محمدحسین شیرازی، میر فزونی (?)، شمس صغیر تبریزی در اصفهان دیده‌شد، محمدجعفر طالقانی در اصفهان دیده‌شد، ملا خیالی، حسن بیگ شکرآغلی، غافلا در قزوین دیده‌شد، فخرای تایب تفرشی در اصفهان دیده‌شد، صیدی بواناتی، حسن بیگ کرامی، میرزا مؤمن، میرزا عیسی یزدی در اصفهان دیده‌شد، قوسی، پناهی دارابجردی، ذهنی نقاش، ملا فیضی، قلیچ‌خان شاملو، اسماعیل بیگ آتشی، قبلان کله‌پز (ص ۱۵۴)، قبولی یزدی، قانعی خوششانی، رحیمی تبریزی، حسینی اصفهانی، ندایی یزدی، ندایی اصفهانی، عشقی شیرازی، وهمی سمرقندی، حقیری، والهی اردبیلی، زاللی هروی، حیدر کلیجه، مولا علی فیضی، قاضی علاء کرهرودی، ملا مجنون چپ‌نویس (ص ۱۵۴)، قاضی سبحانی، ملا عبدالکریم پادشاه، ایوب ابواکبر، مولانا فخرالدین علی، خراسان خان مازندرانی (ص ۱۵۴)، عبدالله مروارید، خواجه غیاث‌الدین برادر امیربیک سردار، سیف‌الدین محمود رجائی، میرک میرعبدالله، فصیحی، میرصفی نیشابوری، سید باقر سمنانی، میر خیالی نیشابوری، میر عزیز صفدر، سید عطایی، میر هاشمی، میر والهی استرآبادی، میر ابوالفتح جنابزی، امیر حسن فندرسکی، شاه صفی نوربخشی، میر حسن قدسی، حاجی سبزواری، سهیلی سمنانی، حافظ محب علی هروی، حاتمی هروی، بکتاش بیگ ترکمان، میر محمدزمان سیستانی، ولایی، مولانا شمس بغدادی، حجابی جریادقانی، قاضی علایی، تابعی خوانساری، خضری خوانساری، داعی انجدانی، شاه رضا نوربخشی، فهمی طرشتی، بنایی استرآبادی، حاجی سبزواری (ص ۱۵۶)، واقفی مشهدی، ردیفی مشهدی (?)، کلبی افشار (?)، شعوری نیشابوری، موالی تونی، میر یعقوب قمی، محمدباقر تبریزی (ص ۱۵۷)، فدایی کرمانی، خواجوی کرمانی، مولانا کلالی، مختار شولستانی، داشتموبیک موزون، مولانا صالح مجلد، بوداق بیگ نسیم، الله‌وردی بیگ کرامی، ادهم پسر محمد مؤمن کمال، سالک یزدی، قاضی لنگرودی، مؤید مروی، هلاکی همدانی، اصدق، مفرد همدانی، پیر دهقان

سالک یزدی، عبدی جنابذی، قاسمی مازندرانی، حسن بیک، ملا رفعتی تبریزی در هند دیده شد، ملا درویش واله هروی در هند دیده شد، محمد دهمدار، ملا علی جاوید مازندرانی، رونقی همدانی، سعیدا پسر ملا محمد صالح، فخرای تائب تفرشی در اصفهان دیده شد، ملا عبدالخالق دماوندی، ملا چراغ شوشتری، آصفی قمی، محمد جعفر طالقانی، میر نائیب، فیضی، امیر خسرو، قاسمی اردستانی، رضایی نوربخشی، موسی رضائی همدانی، حسین ثنایی (?)، میرزا رفیع دستور، سعیدای دخارقانی، میرزا کاظم ولد میرزا مینا، میرزا علی اکبر پسر میرزا نصیر ضابطه، فروغی کشمیری، محمد حسین معلوم تبریزی، زلالی خوانساری، ثابت کاشی، معزی، خواجه سلمان ساوجی، نظامی، امیر خسرو، نجیب جریادقانی، غزالی، مولوی معنوی، از گلشن راز (ص ۱۶۲)، میرزا محمد حسین، عبدالله، مولوی معنوی.
از صفحه ۱۶۴ تا پایان، اشعار صاحب مجموعه با عنوان «لمحرره صائب مطالع و مثنوی و قصائد» آمده است.

صحبتی شیرازی، فروغی قزوینی، عجزی، وارثی اردبیلی، عبدی ابرقویی، کاسب یزدی، میرزا مقیم ولد ملا بایندر در اصفهان دیده شد، نطقی، میر ادایی، جلال عضد، مشفق، میر زمانی، میر جنونی قندهاری، پیرام خان، عالمی دارابجردی، حامدی بهبهانی، احمد نیرک صوفی، قیصر (?)، محمد میرک، حیاتی گیلانی، میر محمد صالح، میرزا بدیع سبزواری، نکهت اردبیلی، افلاکی، میر خسروی قائنی، اسیری قائنی، کرامی شاملو، جهانگیربیک، کریمای نیشابوری، میرزا رفیع، ملا نذری، آقا علی پسر، میر طیبی طهرانی (?)، میر اسیری رازی، قاضی محمد رازی، در اصفهان دیده شد (ص ۱۵۹)؛ ملا قوسی تبریزی، عینی هروی، انصاری قمی، میر صفی نیشابوری، پیامی، میر عطایی، قبادبیک کوبکی، مجرمی اردبیلی، مولانا محمد امین جریادقانی، عالمی دارابجردی، مولانا طالب گیلانی، همت، سلیمی قلندر، سید اشرف، ملا نظام، میر هاشم مجرم، ملا محمد حسین سهوی در هند دیده شد (ص ۱۶۰)، علمی اردبیلی، ملک قمی، زهت، اسلام بلخی،

Table of Contents

Editorial

Why Do We Neglect the Importance of Translation?	3-4

Articles

A Treatise on Aristotle's Biography and Works / Marvan RASHED ; Translated by Hoseyn MASOUMI HAMEDANI	5-8
An Unexpected Romance: Reevaluating the Authorship of the <i>Khosrow-nāma</i> / Austin O'MALLEY ; Translated by Shokoofe MAYBODI	9-33
Abū-Īshāq-i Kāzīrūnī and Īshāqī Dervishes in Anatolia / Fuat KÖPRÜLÜ ; Translated to German by Paul WITTEK ; Translated to Turkish by Jemal KÖPRÜLÜ ; Translated to Persian by Hojat FAKHRI	34-40
A Newly-Found Manuscript of <i>Hizār Hikāyat-i Şūfiyān</i> (A Thousand Narratives of the Sufis) / Hamed KHATAMIPOUR	41-50
The Friendship of Aunt Bear (Doing Someone an Unintended Disservice) / Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI	51-55
<i>Bayāz-i Şā'ib</i> (An Anthology of Persian Poems Compiled by Şā'ib) / Seyyed Jafar HOSEYNI ESHKEVARI	56-59
Some Remarks on the Introduction of the Facsimile Edition of <i>Tārīx-i Sīstān</i> / HamidReza (Babak) SALMANI	60-66
New Information About the Poet of "Seek Knowledge from the Cradle to the Grave" (<i>Zi Gahwāra tā Gūr Dānish Bijūy</i>) and His Family / HamidReza FAHNDEJ SADI	67-72
Investigating the Poems of Two Different Shams-i Hājīs in <i>Majmu'ī-yi Laṭāyif wa Safīnī-yi Zārāyif</i> (A Handbook on Rhetoric and an Anthology of Persian Poems) / Mohsen SHARIFI SAHI	73-75
<i>Maktūbāt-i Qadīm</i> or <i>Maktūbāt-i Şadī</i> ? (Early Letters, or Centesimal Letters?) / MohamadSadegh KHATAMI	76-78
Investigating a Possibility: The Absence of the Title "Urūsh al-Dīn" in <i>Lubāb al-Albāb</i> / Sara SOLEYMANI KASHKOULI	79-80
Investigating a Number of Farrukhī-yi Sīstānī's Couplets through Yahyā Tawfiq's Anthology of Persian Poems / Kiamehr NAMVAR	81-87
Under the Auspices of Orientalists: Exploratory Roads to the Manuscripts of Ibn-i Baṭṭūṭa's Travelogue / Reyhaneh BEHBOUDI	88-95

Reviews and Critiques

The Importance of <i>The Library of Congress Catalogue of Persian Manuscripts</i> to Indian Sub-Continental Studies / Arif NAUSHAHI	96-98
A Few Notes on the New Edition of <i>the Small Farāmarznāma</i> , Its Composer and Date of Composition / Sajjad AYDENLOO	99-113
Translation or Distortion? (A Few Comments on <i>A Study Of Tabā'ī al-Ḥayawān</i>) / Yousuf AL-HADI ; Translated by Salman SAKET	114-123
Some Considerations on the Edited Text of <i>'Ajāyib al-Dunyā</i> (Wonders of the World) / Seyyed Reza MOUSAVI HAFTADOR ; Radman RASOULI MEHRABANI	124-145

Essays on Research

What Does an Etymologist Do? (12) / Walter BRUNO HENNING ; Translated by Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI	146-151

Iran in Ottoman Texts and Sources (22)

Works of Ahmed Cevdet Pasha / Nasrollah SALEHI	152-154

On the Previous Articles

On <i>Shin-i Zayī</i> and <i>Sin-i Zayī</i> (the Farsi Phonemes /sh/ and /s/ Realised as /z/) / Ali Ashraf SADEGHI	155-156
<i>Chand - Chand-e</i> / Masoud RASTIPOUR	157-159

Gozaresh-e Miras

92 - 93

Quarterly Journal of Textual Criticism,
Codicology and Iranology

Third Series, vol. 5, no. 3 - 4, Autumn 2020 - Winter 2021
[Pub. Spring 2022]

Properietor:

The WRITTEN HERITAGE RESEARCH INSTITUTE

Managing Director & Editor-in-Chief:

Akbar Irani

General Editor:

Masoud Rastipour

Managing Editor:

Younes Taslimi-Pak

Cover:

Mahmood Khani

Print:

Miras

No. 1182, Enghelab Ave.,
Between Daneshgah St. & Abureyhan St.,
Tehran, Iran

Postal Code: 1315693519

Tel: 66490612, **Fax:** 66406258

Website: www.mirasmaktoob.ir

E-mail: gozaresh@mirasmaktoob.ir

Table of Contents

Editorial

Why Do We Neglect the Importance of Translation? 3-4

Articles

A Treatise on Aristotle's Biography and Works / Marvan RASHIED; Translated by Hoseyn MASOUMI HAMEDANI 5-8

An Unexpected Romance: Reevaluating the Authorship of the *Khosrow-nāma* / Austin O'MALLEY; Translated by Shokoofe MAYBODI 9-33

Abū-İshāq-i Kāzirūnī and İshāqī Dervishes in Anatolia / Fuat KÖPRÜLÜ; Translated to German by Paul WITTEK; Translated to Turkish by Jemal KÖPRÜLÜ; Translated to Persian by Hojat FAKHRI 34-40

A Newly-Found Manuscript of *Hizār Hikāyat-i Şūfiyān* (A Thousand Narratives of the Sufis) / Hamed KHATAMIPOUR 41-50

The Friendship of Aunt Bear (Doing Someone an Unintended Disservice) / Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI 51-55

Bayāz-i Şā'ib (An Anthology of Persian Poems Compiled by Şā'ib) / Seyyed Jafar HOSEYNI ESHKEVARI 56-59

Some Remarks on the Introduction of the Facsimile Edition of *Tārīx-i Sīstān* / HamidReza (Babak) SALMANI 60-66

New Information About the Poet of "Seek Knowledge from the Cradle to the Grave" (*Zi Gahwāra tā Gūr Dānish Bijūy*) and His Family / HamidReza FAHNDEJ SADI 67-72

Investigating the Poems of Two Different Shams-i Hājis in *Majmu'ī-yi Laṭāyif wa Safīnī-yi Zarāyif* (A Handbook on Rhetoric and an Anthology of Persian Poems) / Mohsen SHARIFI SAHI 73-75

Maktūbāt-i Qadīm or *Maktūbāt-i Sadī*? (Early Letters, or Centesimal Letters?) / MohamadSadegh KHATAMI 76-78

Investigating a Possibility: The Absence of the Title "Urūsh al-Din" in *Lubāb al-Albāb* / Sara SOLEYMANI KASHKOULI 79-80

Investigating a Number of Farrukhī-yi Sīstānī's Couplets through Yaḥyā Tawfīq's Anthology of Persian Poems / Kiamehr NAMVAR 81-87

Under the Auspices of Orientalists: Exploratory Roads to the Manuscripts of Ibn-i Baṭṭūṭa's Travelogue / Reyhaneh BEHBOUDI 88-95

Reviews and Critiques

The Importance of *The Library of Congress Catalogue of Persian Manuscripts* to Indian Sub-Continental Studies / Arif NAUSHABI 96-98

A Few Notes on the New Edition of *the Small Farāmarznāma*, Its Composer and Date of Composition / Sajjad AYDENLOO 99-113

Translation or Distortion? (A Few Comments on *A Study Of Ṭabā'ī' al-Hayawān*) / Yousuf AL-HADI; Translated by Salman SAKET 114-123

Some Considerations on the Edited Text of *'Ajāyib al-Dunyā* (Wonders of the World) / Seyyed Reza MOUSAVI HAFTADOR; Radman RASOULI MEHRABANI 124-145

Essays on Research

What Does an Etymologist Do? (12) / Walter BRUNO HENNING; Translated by Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI 146-151

Iran in Ottoman Texts and Sources (22)

Works of Ahmed Cevdet Pasha / Nasrollah SALEHI 152-154

On the Previous Articles

On *Shin-i Zayī* and *Sin-i Zayī* (the Farsi Phonemes /sh/ and /s/ Realised as /z/) / Ali Ashraf SADEGHI 155-156

Chand - Chand-e / Masoud RASTIPOUR 157-159